

Διδάσκοντας συνεργατικά: μια απόπειρα εφαρμογής
του collaborative teaching
στη διδασκαλία της τέχνης στο πλαίσιο του
μαθήματος της ιστορίας

Μαρίνα Τουτουδάκη
Φιλολόγος, Med, 2^ο Γυμνάσιο Αγίου Νικολάου Κρήτης
martou10@gmail.com

Ε Πανελλήνιο
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Εκπαίδευση & Πολιτισμός
στον 21ο αιώνα

13-14 Μαΐου
2023

Αφορμή της δράσης

- Η τέχνη σε όλες της τις εκφάνσεις αποτελεί βασικότατο παράγοντα διαμόρφωσης της φυσιογνωμίας μιας εποχής και κατά συνέπεια θα έπρεπε να καταλαμβάνει μεγάλο μέρος της διδακτέας ύλης του μαθήματος της ιστορίας
- Παρόλα αυτά, τα σχολικά εγχειρίδια της ιστορίας αφιερώνουν ελάχιστα κεφάλαια στις μορφές τέχνης κάθε ιστορικής περιόδου, συμπυκνώνοντας σε λίγες σελίδες στοιχεία που αφορούν διαφορετικές μορφές τέχνης. Μάλιστα κάποια από τα στοιχεία αυτά, όπως για παράδειγμα όσα αφορούν τη μουσική και τη ζωγραφική, συχνά είναι δύσκολο να διδαχθούν αποτελεσματικά από ένα φιλόλογο, καθώς απαιτούν εξειδικευμένες γνώσεις

Πλαίσιο της δράσης

- Η δράση υλοποιήθηκε στο 2^ο Γυμνάσιο Αγίου Νικολάου Κρήτης, στο πλαίσιο του μαθήματος της Ιστορίας της Γ τάξης
- Αποτέλεσε προσπάθεια εμβάθυνσης και αναλυτικής παρουσίασης της ενότητας 25 του σχολικού βιβλίου, με τίτλο «Τέχνες και γράμματα στον κόσμο τον 19^ο αιώνα»
- Εκπαιδευτικοί 3 διαφορετικών ειδικοτήτων (φιλόλογος, εικαστικός και μουσικός) επιχείρησαν να ενώσουν τις γνώσεις τους και να διδάξουν στους μαθητές την ενότητα, ώστε να αναδειχθούν στοιχεία διαφορετικών μορφών τέχνης πληρέστερα και αποτελεσματικότερα
- Επιλέχθηκε συνεργατική διδακτική μέθοδος με ταυτόχρονη παρουσία των εκπαιδευτικών στην αίθουσα και εναλλαγή διδασκαλίας (collaborative teaching)

Συμμετέχοντες

- ❖ 25 μαθητές του τμήματος Γ1. 4 μαθήτριες και 1 μαθητής είχαν μητρική γλώσσα διαφορετική από την ελληνική
- ❖ 3 εκπαιδευτικοί διαφορετικών ειδικοτήτων (φιλόλογος, εικαστικός, μουσικός)
- ❖ Κανείς από τους συμμετέχοντες δεν είχε εμπειρία από αντίστοιχη μέθοδο διδασκαλίας

Χαρακτηριστικά δράσης

- Εργασία ευρύτερη από το στενό πλαίσιο του αναλυτικού προγράμματος
- Συνεργατική ταυτόχρονη διδασκαλία (collaborative teaching) με μετωπική διάταξη των θρανίων της αίθουσας

Στοχοθεσία

- **Γνωστικοί στόχοι**

- Να γνωρίσουν οι μαθητές την ιστορία της Τέχνης στην Ευρώπη του 19^{ου} αιώνα
- Να κατανοήσουν τη σχέση και την αλληλεπίδραση διαφορετικών μορφών τέχνης
- Να αποκτήσουν κριτική σκέψη και αποτελεσματικό λόγο, που εκφράζεται με πειστικά επιχειρήματα

Στοχοθεσία

- ***Συναισθηματικοί στόχοι***

- Να ευαισθητοποιηθούν ως προς το ρόλο της Τέχνης στη ζωή και στη διαμόρφωση της φυσιογνωμίας μιας εποχής
- Να σέβονται την αξία των διαφορετικών μορφών τέχνης

Στοχοθεσία

- **Ψυχοκινητικοί στόχοι**

- Να συνεργάζονται αποτελεσματικά με τους εκπαιδευτικούς αλλά και μεταξύ τους
- Να ασκηθούν στην ενεργητική ακρόαση

Μεθοδολογία

- Συνεργατική διδασκαλία: και οι 3 εκπαιδευτικοί παρευρίσκονταν στην αίθουσα και συνεργάστηκαν καθ' όλη τη διάρκεια του μαθήματος για την παρουσίαση της νέας γνώσης, για την υποστήριξη των μαθητών και για τη διαχείριση της τάξης
- Εναλλαγή διδασκαλίας: οι 3 εκπαιδευτικοί παρουσίασαν τις νέες πληροφορίες εναλλάσσοντας τους ρόλους παρουσίασης και υποστήριξης κατά τη διάρκεια του μαθήματος
- Διαθεματική ανάδειξη της αξίας της τέχνης στην ιστορική εξέλιξη

Υλοποίηση – Στάδιο 1

Νοέμβριος

- Οι εκπαιδευτικοί πραγματοποίησαν 3 συνεδρίες, στις οποίες καθόρισαν τους στόχους και αποφάσισαν τη μέθοδο διδασκαλίας
- Καθένας από τους εκπαιδευτικούς ενημέρωσε τον συντονιστή ειδικότητας, ζήτησε οδηγίες και ακολούθως εργάστηκε μόνος του,
 - μελετώντας την ενότητα 25 του βιβλίου της Ιστορίας της Γ τάξης
 - αναζητώντας/δημιουργώντας υλικό διδασκαλίας στο αντικείμενο της ειδικότητάς του (μικρά κείμενα, εικόνες, μικρά αποσπάσματα από ντοκιμαντέρ, ηχητικό υλικό)
 - μελετώντας βιβλιογραφία για τη συνεργατική διδασκαλία και ιδίως για την τεχνική Collaborative Teaching

Υλοποίηση – Στάδιο 2

Δεκέμβριος

Οι εκπαιδευτικοί εργάστηκαν από κοινού σε εξωδιδακτικό χρόνο, μελετώντας το υλικό που είχαν δημιουργήσει. Στις συναντήσεις:

- Αποφάσισαν τη διάρκεια της δράσης (4 διδακτικές ώρες: 2 ιστορίας, 1 καλλιτεχνικών και 1 μουσικής)
- Δημιούργησαν σχέδιο διδασκαλίας για κάθε διδακτική ώρα, με βάση 4 άξονες, σύμφωνα με τον τρόπο που παρουσιάζονται οι υποενότητες στο σχολικό βιβλίο: α) ιστορικό πλαίσιο σε σχέση με τις τέχνες, β) ρεαλισμός, γ) ιμπρεσιονισμός, δ) ρομαντισμός
- Επέλεξαν και συνδύασαν το διδακτικό υλικό για κάθε διδακτική ώρα, με βάση το υλικό που καθένας είχε συγκεντρώσει/δημιουργήσει

Υλοποίηση – Στάδιο 3

Ιανουάριος – 1^η εβδομάδα Φεβρουαρίου

- Οι εκπαιδευτικοί δοκίμασαν στην πράξη (χωρίς ακροατήριο) τη μορφή συνεργατικής διδασκαλίας που είχαν επιλέξει (collaborative teaching), ώστε να γνωρίζουν εκ των προτέρων τα προβλήματα που ήταν πιθανόν να αντιμετωπίσουν και να ρυθμίσουν θέματα μεταξύ τους συνεργασίας και διαχείρισης του χρόνου και της τάξης
- Πραγματοποίησαν 2 συνεδρίες collaborative teaching με τη συνδρομή άλλων εκπαιδευτικών του σχολείου, οι οποίοι πήραν τη θέση των μαθητών και έκαναν ουσιαστικές υποδείξεις σχετικά με τη διαχείριση της ύλης και του χρόνου

Υλοποίηση – Στάδιο 4

2^η εβδομάδα Φεβρουαρίου

- Πραγματοποίηση της δράσης

Αξιολόγηση

- ❖ Οι μαθητές ενθουσιάστηκαν με τη δράση και παρακολούθησαν με αμείωτο ενδιαφέρον όλες τις ώρες
- ❖ Η συνεργατική διδασκαλία είναι μια πολύ απαιτητική μορφή διδασκαλίας, όμως έχει θεαματικά αποτελέσματα σε θέματα εμπάθυνσης και αναλυτικής παρουσίασης ενός θέματος, όπως και σε θέματα διαχείρισης της τάξης
- ❖ Η προετοιμασία μιας τέτοιας διδασκαλίας είναι εξαιρετικά χρονοβόρα και απαιτεί τέλει συντονισμό μεταξύ των εκπαιδευτικών
- ❖ Η επιτυχία της προϋποθέτει εξοικείωση με τη μέθοδο αυτή
- ❖ Οι δοκιμαστικές διδασκαλίες, που προηγήθηκαν της δράσης, αποδείχθηκαν εξαιρετικά σημαντικές για τον εντοπισμό και την πρόληψη πιθανών προβλημάτων
- ❖ Σε επόμενη απόπειρα εφαρμογής της μεθόδου επιθυμούμε να εργαστούμε πιο βιωματικά, αντικαθιστώντας τη μετωπική διδασκαλία με ομαδοσυνεργατική